

Geachte Voorzitter, College, collega's en toehoorders.

De voorliggende begroting schetst een somber financieel beeld voor de aankomende jaren. Weliswaar is het structurele saldo voor 2025 net positief, wel moeten we de rode pen bijna leeg schrijven om de saldi van 2026 en verder te kunnen noteren. De belangrijkste reden hiervoor is de nieuwe verdeling van het Gemeentefonds waardoor onze gemeente fors minder inkomsten krijgt vanuit het Rijk. Dit terwijl het takenpakket en de complexiteit wel alleen maar groter wordt. Aangezien er nog verschillende periodieke bijstellingen op de begroting komen, en er een sterke lobby vanuit de VNG naar het kabinet loopt om de herverdeling van het Gemeentefonds te herzien, zal Samenwerking Reusel-De Mierden zich bij deze Algemene Beschouwingen voornamelijk focussen op het aankomende jaar 2025. Het afgelopen jaar is er al kritisch gekeken naar financiële ruimte op bestaande posten met weinig maatschappelijke impact. Hiermee zijn al ruim 7 ton aan besparingen gevonden, waarvoor onze complimenten richting het College en de ambtelijke organisatie. Desondanks blijft er een groot financieel gat staan in de begroting. Om dit gat op te kunnen vangen en tegelijkertijd onze dienstverlening op peil te houden, stelt het College voor om de OZB met 23% te verhogen en daarmee op te trekken naar het landelijk gemiddelde. Voorzitter, dit is voor Samenwerking Reusel-De Mierden onacceptabel. We begrijpen goed dat een OZB verhoging noodzakelijk is, maar we vinden 23% echt onredelijk. De afgelopen jaren heeft onze gemeente veel lagere inflatiepercentages gehanteerd voor de belastingtarieven dan de daadwerkelijke inflatiecijfers. Hierdoor is het wat ons betreft te bijkomen om die achterstand in indexering bij te trekken door een OZB verhoging van maximaal 12% te vragen aan onze inwoners. Aangezien dit zou resulteren in een negatief structureel begrotingssaldo van 60.000 in 2025 zoeken we hiervoor dekking in het vernieuwen van het wegenbeheerplan. Hiervoor wordt een verwachte kostenverhoging opgenomen van 760.000 euro, maar dit plan is nog niet vastgesteld door de gemeenteraad. Met andere woorden, hier valt nog een keuze in te maken. Aangezien dit plan pas in de loop van 2025 wordt vastgesteld valt redelijkerwijs te verwachten dat niet het volledige budget benodigd zal zijn. Hiervoor zullen we in tweede termijn een amendement indienen. Daarbovenop willen we het College met klem verzoeken om verdergaande bezuinigingen uit te werken en aan ons voor te leggen in de perspectievennota van 2026. Voor Samenwerking Reusel-De Mierden is het van groot belang om in deze tijd ook eens kritisch te kijken naar onze uitgaven en of deze nog voldoende meerwaarde opleveren, in plaats van alleen te kijken naar wat we allemaal nog extra willen.

Naast de OZB-verhoging stijgt ook de afvalstoffenheffing fors door de toegenomen kosten voor afvalverwerking. Desondanks heeft onze gemeente nog altijd een van de laagste afvalstoffenheffingen van Nederland. Iets waar we natuurlijk ook trots op mogen zijn. Maar Voorzitter, wel hebben we onze twijfels en vragen bij de uitkomsten van het afvalstoffenbeleid. In de beleidsindicatoren zien we dat het gemiddelde restafval per inwoner per jaar in onze gemeente 5 kg is ten opzichte van 108 kg in vergelijkbare gemeenten. Een gigantisch verschil van gemiddeld meer dan 100 kg per inwoner per jaar. Op basis van deze cijfers zou je kunnen concluderen dat we een super effectief beleid hebben, maar deze cijfers zijn ongeloofwaardig. Natuurlijk, de cijfers zullen kloppen, maar hier moet een ander verhaal achter zitten. Graag een reactie vanuit het College. Daarnaast willen we de gemeenteraad en het College dan ook oproepen om het afvalstoffenbeleid het aankomende jaar te evalueren. Bereikt het beleid wat we hebben nog wel de doelen die we voor ogen hebben?

Voorzitter, we zouden graag de aandacht vestigen op het woord 'preventie'. Voorkomen is natuurlijk beter dan genezen, maar Samenwerking Reusel-De Mierden wil er voor waken dat preventie een synoniem wordt voor een bodemloze put. In de voorliggende begroting worden veel investeringen gedaan voor preventieve activiteiten, denk maar aan (excuses voor alle afkortingen) het KIT en RIEC, STORM, GALA, Backbone, en de jeugdcoach. Het probleem met preventie is dat het effect van een maatregel niet meetbaar is. Immers: je hoopt met een investering vooral géén negatief resultaat te zien. Het is daarom van belang om de meerwaarde van preventieve maatregelen goed te onderbouwen, en dan specifiek in het licht van de stapeling van maatregelen. Elke extra euro die aan een preventieve

maatregel wordt uitgegeven, gaat altijd minder maatschappelijk effect hebben dan de investeringen daarvoor. Wij willen het College en de gemeenteraad dan ook oproepen om preventieve investeringen kritisch te blijven bekijken op hun toegevoegde meerwaarde.

Ondanks de grijze en donkere financiële wolken doet het ons goed om te zien dat het verbeteren van de leefbaarheid in al onze kernen consequent de hoogste prioriteit heeft. Zo zitten er voor elke kern woningbouwprojecten in de pijplijn waardoor we onze huidige en toekomstige inwoners kunnen voorzien van een passende woning in deze gemeente. Ook zijn er concrete initiatieven ter verbetering van de leefbaarheid. Denk maar aan de start van het Centrumplan in Reusel om de dorpskern weer bruisend en aantrekkelijk te maken. Daarnaast heeft de Clemensschool een levensduur verlengend onderhoud gekregen en zijn de voorbereidingen voor nieuwbouw in volle gang. Aankomende vrijdag wordt de nieuwe Kei geopend waardoor ook Reusel wordt voorzien van een volwaardige MFA. De reconstructie van Lage Mierde is in de afrondende fase waardoor ook deze kern een nieuw gezicht krijgt. Op eigen initiatief van Samenwerking hebben we het OV van en naar Tilburg proberen te verbeteren middels extra bussen, en we vertrouwen erop dat het College er alles aan zal doen om deze dienstregeling te behouden in haar huidige vorm. Ook wat betreft sportaccommodaties wordt er goed samengewerkt met verenigingen om het sportaanbod in onze gemeente naar een hoger niveau te tillen, of het nu gaat over kunstgras of padelbanen.

Maar Voorzitter, wat ons betreft kunnen er ook nog verbeteringen plaatsvinden voor de leefbaarheid van onze kernen zonder dat dit grote investeringen vergt. Een voorbeeld daarvan is het beweegvriendelijker maken van de openbare ruimte door bijvoorbeeld ommetjes te promoten en beweegtoestellen te plaatsen. Ook blijven we de oproep doen om gebruik te maken van het gezond boeren verstand als het gaat om het onderhoud van het openbaar groen. Nog steeds zien we te vaak dat capaciteit en middelen niet efficiënt en effectief worden ingezet waardoor de kwaliteit van het openbaar groen achteruit gaat, met name op beeldbepalende locaties. Bovendien hebben we de afgelopen jaren veel tijd en geld besteed aan het robuust maken van de ambtelijke organisatie. We verwachten dan ook dat dit ten goede komt aan de slagvaardigheid en dat dit ook leidt tot meer en betere resultaten. De grootste belemmering hiervoor is de beperkte ambtelijke capaciteit. Hier verwachten we meer pragmatisme door vooral te bekijken wat wel mogelijk is binnen tijd en budget.

Voorzitter, hierover wil ik positief afsluiten. Het afgelopen jaar hebben we verschillende voorbeelden gezien waarin er een goede en constructieve samenwerking was tussen raad, college, ambtenaren, en ook inwoners. Het eensgezind naar een gezamenlijk doel toe werken waarin we allemaal het beste willen voor onze inwoners, dat maakt onze gemeente zo sterk. En dat maakt onze gemeente, ondanks de financiële en capaciteitsbeperkingen, slagvaardig. Daar zijn we als Samenwerking Reusel-De Mierden trots op, en dit moeten we echt koesteren.